Kőszeg, 1923. május hó 27.-én. 21. szám. 43. évfolyam

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Magyar Nemzeti Muzeum Budapest Kötelespéldány.

Helyben és ... ára: ...évre 120 K.
Vidékre posta... Egyes szám ára ...

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kőszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Nyilttér sora 60 korona.
Hirdetések négyzetcentimétersorukat 15 K. számitatnak.

A munka hőse.

A magyar vándor hazaérkezett. Háromheti szakadatlan munka, háromheti tárgyalás, érvelés, vitatkozás, a behunyt szemek felnyitása, ismeretlen képek megvilágitása, uj lehetőségek, uj munka, szigoru szükségesség utjának egyengetése, mindig megfeszitett munka, munka, munka,

Montecuccoli a XVII. század nagy strategophilosophusa azt mondta, a háboruhoz három dolog kell: pénz, pénz és pénz. Ma egy nemzet fenntartásához egy levert, kifeszitett és felemelkedni, élni akaró nemzet létszükségletének megszerzésére három dolog kell: a munka, a munka és munka.

És ez a miniszterelnök ehhez nagyon ért, dolgozik itthon, foglalkozik kereskedő, iparos, gazda, munkás és tisztviselők sorsával, remek takaritásán fáradozik, egységet kovácsol egy szerteszakadó politikus táborba, messzi cél-kitüzések kemény alapjait rakta, fáradhatatlan ellentétek kiegyenlitésében és a munkát azzal variálja, hogy ujra dolgozik. Kimegy a nagyvilágba, érintkezésbe lép a világpolitika faktoraival, héroszi munkát végez napok alatt. Amikor harmadszor visszatér a felhalmozódott probléma, terv, vita és munkaanyag közepette már nekifog ujra a munkának, a napszámos nyugalmával, genie messzetekintésével és a férfi erős akaratával.

Vajjon megbecsüljük-e eléggé azt a rengeteg képességét? A magyarnak minden nehéz időben adatott nagy férfiai világos eszü, avagy hősi lelkü, magával ragadó avagy hidegen józan vezére. Itt ugy váltakoztak a Széchenyiek a Kossuthokkal, a Deákok az Andrássyakkal, a Zrinyik a Rákocziakkal, a Bethlenek a Telekiekkel, hogy az ember csudálkozva kérdi, hogy lehet, hogy ez a nemzet nem az egész világon uralkodik, hanem a saját földjén is üldözött rab. Meg van ennek is a magyarázata — mert amit egyes nagyjai óriási erőfeszitéssel, lángelmével, hittel és önfeláldozással épitettek, azt a többi mind botorul ledöntötte. Tiszánk volt, de akadt kéz, amely ellene emelkedjen és igy volt ez mindig.

Nem kellene mást tenni, mint egy kéznek, egy akaratnak engedelmeskedni egyszer már áldatlan kritika nélkül. És bizonyos, hogy a providenciális államférfi, a keménykezü kormányos biztos révbe vezérelné rozzant hajónkat. De nálunk a nagy elmének klaunnak, — nagy férfinak játékos Martinuzzának is kell lennie, hogy minden rakoncátlan és egyéni uton járó embert megfékezzen.

Ha ezzel a képességgel nem bir, akkor hiábavaló minden igyekezete.

Bethlen István kiment Párisba, Londonba, Rómába. Azt a célt tüzte maga elé, hogy a körénk font kemény és érzéktelen vasgyürüt, az idegenség részvétlenség folytó ködfelhőjét áttöri. Jött, beszélt és megtette, amit akart. A köd felszállt. Jótékony napfény sütött ki az égből. A vaskarika megtört és innen is onnan is baráti kezek nyultak felénk, Bethlen elérte, amit akart, többet nemis akarhatott volna.

A munka embere nem hangzatos frázisokkal rontott a falnak, a munka embere csendesen lassan őrli terveit, mint a szu, de a munka embere célhoz ér. A német alaposság, székely szivósság, magyar akarat kemény furója nagy piramisokat dönt a porba. A rideg önzés, a gyülölet elfogultsága, a dölyf vaksága leomlik ez előtt az eszköz előtt.

Millerand—Poincare, Curzon—Baldwin. Mussolini—Gaspari uj stációi ebben a magyar vándorlásban. Nagyszerü eredmény lehet ennek a vándorlásnak ha le nem taroljuk a iriss hajtások zöldjét, a nap csak süsse, de ne égesse, az eső csak öntözze, de ki ne mossa, szél száritsa legyezze, de ki ne vesse, akkor aratásra megérik a gyümölcse.

És a nap, eső, a szél mi vagyunk ebben az uj májusban . . . Aszerint nézzünk, szóljunk, cselekedjünk.

A pannonhalmi Szt. Benedek rend volt tanitványaihoz!

Kedves Barátaink!

Buzditó és kérő szóval fordulunk hozzátok. Valamikor mindannyian a magyar bencések iskoláiban nevelődtünk. Ott szivtuk magunkba és fejlesztettük az igazi, őszinte vallásosságot és az önzetlen eszményi hazaszeretetet. Az életbe kikerülve látjuk csak igazán, micsoda értékeket kaptunk utravalóul a bencés Rendtől. De látjuk azt is, hogy ezek az értékek akkor lesznek valóban ható erők szegény Hazánk javára és irányitszabó világitó oszlopok a reánk nehezedő nyomasztó sötétségben, ha a sok szétszórt erőt egyesitjük, a sok külön-külön mécsest egybefogjuk. Elhatároztuk tehát, hogy megalakitjuk a Bencés Diákok Szövetségét. E szövetségnek a bencés Rendnek a keresztény magyar Hazával egyidős keresztény magyar szellemét és századok viharaiban kipróbált hagyományait kivánjuk szolgálni, a tőlük tanult vallásosságban és hazaszeretetben akarunk növekedni s mert mindazok, akik az ő iskolájukból kerültünk ki, valamiképen testvérek vagyunk, ezt a testvéri és baráti érzést fogjuk ápolni. S hogy látható cselekedetekkel is elősegitsük a bencés nevelés magasztos céljait, anyagilag is támogatni fogjuk azokat, akik a bencés intézetekből kerültek ki, de még nem fejezték be tanulmányaikat.

A Szövetség szervezetét igy tervezzük:

A Szövetségnek annyi osztálya lesz, ahány gimnáziuma van a bencés Rendnek; jelenleg tehát hat; esztergomi, győri, kőszegi, pápai, soproni és pannonhalmi. Mindenki rendszerint azon osztály tagja, ahol tanult, de tartózkodásának megfelelően is választhat. Az egyes osztályoknak külön elnöksége és tisztikara lesz. A Szövetség közös ügyeit a központi elnökség és választmány intézi.

Akiben felhivásunk rokonérzést kelt, jelentkezzék minél előbb szóban vagy irásban azon gimnázium igazgatójánál, ahol tag akar lenni. Az ünnepies alakuló közgyülést az egyes osztályok megalakulása után f. évi június 21-én tartjuk meg Győrött. — Rendes tag a bencés gimnáziumok volt katholikus növendéke, aki évi 100 korona tagsági dijat fizet. Alapitó tag, aki a Szövetség céljaira egyszersmindenkorra legalább 3000 koronát fizet. Pártoló tagok a bencés gimnáziumok nem katholikus vallásu tanulói, akik évenkint 50 korona tagsági dijat fizetnek. Külső tag az, aki bármely adománnyal segiti a Szövet-

Miért kerülte el városunkat a délivasut?

(Eddig nem közlött adatok nyomán.)

Mult cikkemben már jeleztem, hogy a városi levéltárban tovább fogok kutatni adatok után, melyek a multban a városunkra nézve oly kedvezőtlenül megoldott délivasuti ügynek minden apró részleteit feltárják. Azon ellenállhatatlan vágy ösztönzött, hogy ezen reánk nézve valamikor életbevágó kérdésnek, miről még mindig téves nézetek, hogy ugy ne mondjam, mesék terjedtek el a közönség közt, a többi között, hogy a várost azért nem kapcsolták a délivasuti hálózatba, mivel 1861-ben nem választotta meg „Hollánt" országgyülési képviselővé, holott megválasztották, de akkor az illetékes faktorok a vasuti kérdést hátrányunkra már rég eldöntötték volt, — minden fázisát megismerve, az ügynek ilyetén megvilágitása után végre tisztán lássuk az eddig homályba burkolt délivasuti ügyet. S ha szemünk tisztán lát, jogosnak tartjuk-e még a sok gáncsot s szemrehányást, melylyel a déli vasutnak elkerülése miatt elődeinket illették? Nem, nem! Elődeinket semmi gáncs, mulasztás nem érhet. Akkori időben minden esküt tett polgárnak egyik kötelességévé tették, a városi közjót előmozditani és a városnak jogait megvédeni. Gabriel József volt az utolsó városi képviselő, ki valamely határozathozatalnál még szokta azon kérdést felvetni, nincs e városi érdek „megkurtitva"? Ha gáncsoláshoz kedvem volna, inkább magunkat korholnám, mert nem hatja át keblünket azon egészséges közszellem, mely elődeinknek egyik jellegzetes alapvonása volt. Már pedig éber közszellem nélkül nem fogjuk tudni e városnak közügyeit előbbre vihetni. Mit szólnak majd utódaink rólunk? Mert találkozni fog azok közül is valaki, ki e korszaknak iratait áttanulmányozza és sok mindenfélét akar tudni rólunk, amint hogy én is kutatom az okát annak, miért mellőzték a délivasut kiépitésnél városunkat, melynek káros következményét e város még soká sinyleni fogja.

Ez ügyben ujabbi kutatásaimnak az eredménye a következő:

Sopronban alakult meg 1844 ben egy társaság, mely célul tüzte ki, hogy Bécsujhelytől Sopronig vasutat épittet. E társaság alakuló ülését ugyancsak Sopronban tartotta 1845. évi március hó 30-án Rohonczy Ignác alispán, királyi biztos jelenlétében. Ez alakuló ülésen elnökölt nem kisebb ember mint gróf Széchenyi István. ki megnyitó beszédjében megindokolta a jobb közlekedési eszközök létesitésének szükségességét. Ez ülésen elfogadták egyuttal a vasuti társulatnak alapszabályait; megállapitották az épitési költséget egymillió 500 ezer pengő forintban, melynek fedezetére 7500 darab 200 forint névértékü részvényt bocsátottak ki és megválasztották az igazgatóságot, melynek tagjaivá lettek: gróf Széchenyi István, báró Jina György, báró Doblhoff Dier Antal, Rohonczy Ignác, Miesbach Alajos, Schönerer M. épitési igazgató, Tschurl Ede, Hofer Péter, Lenck Samu és Lunkányi János. E társaság a bécsujhelyi—soproni vasutat tényleg kiépittette és 1847. évi augusztus hó 21-én, vagyis Szent István napja után a forgalomnak át is adta. Ugyancsak e társaság utóbb elhatározta, hogy a bécsujhelyi-soproni vasutat Nagykanizsa felé tovább kiépitteti. Levicki Antal bécsi mérnök által alternativ tervet (tracet) készitetett el. Az egyik terv Sopron—Sárvár—Keszthely—Nagykanizsa pályavonalat ölelte volna fel, a másik Sopron—Kőszeg—Szombathely-Rum-Szentgróth—Nagykanizsa pályavonalat és érintette volna a következő községeket illetve városokat: Ilarka, Nvék, Doborján, Nagybarom, Ligvánd, Gyirót és Udvard, Frankó és Micske, Klastrom, Kethely és László, Kőszeg, Csömöte, Gencs, Szombathely. Szentkereszt, Lipárt, Széssen, Kopács, Rum,

séget. Tagjelölt az a katholikus, volt bencés növendék, aki főiskolai tanulmányokat végez és évenkint 25 korona tagsági dijat fizet.

A Szövetséggel kapcsolatos bármely ügyben készséggel szolgál felvilágositással dr. Kemenes Illés, főgimnaziumi igazgató Pannonhalmán.

Hirdetmények.

Az 1923. évi vágásból kiosztásra kerülő fára az előjegyzés f. évi május hó 28-tól kezdve junius hó 17-ig a városi pénztárnál a hivatalos órák alatt eszközölhető. Fára csak az tarthat igényt, ki az előjegyzést idejében eszközölte, aki az előjegyzést elmulasztja, semmi körülmények között nem kap fát. Nyomatékosan felhivom a közönség figyelmét arra, hogy téli faszükségletét máshonnan is igyekezzék beszerezni, mert a városi erdőben termelt tüzifa alig fogja fedezni a háztartások faszükségletének elenyésző részét.

Felhivom mindazokat, kik az utolsó faosztásnál előjegyzési utalványt kaptak, hogy ezen utalványokat a város pénztáránál f. évi május hó 31-ig annál is inkább váltsák be, mert ezen időn tul az utalványok érvényüket veszitik.

Felhivom mindazon magyar állampolgár kőszegi lakósokat, kik a tengeren tulról a háboru után tértek vissza, személyi adataik feljegyzése végett f. hó 29-én, 30-án, de legkésőbb 31-én Városháza 14 számu szobájában jelentkezzenek.

A város által szegényjogon eltemetendő halottak temetésére árlejtést hirdetek; évenként kb. 10 temetés van, az árajánlatok f. évi május hó 31-ig adandók be a gazdasági tanácsnoknál, hol a kérdésben bővebb felvilágositás nyerhető.

Jambrits Lajos polgármester

HIREK.

Ünneplés. Szép ünneplésben volt a mult hét szerdáján Freyler Lajosnak része. Freyler Lajos megrongált egészségére való tekintettel leköszönt az evangélikus egyháznál majdnem huszonkét éven át viselt felügyelői tisztségéről. Amidőn ezt a lemondását az egyház lelkésze dr. Tirtsch Gergely a konvent tudomására hozta, egyhangulag az ment határozatba, hogy a lemondást semmiképen sem fogadják el és ujból felkérik Freyler Lajost, hogy ha nehezére is esnék csak maradjon meg továbbra is felügyelőnek s ezt a konvent küldöttségileg akarta előtte kifejezni. Természetesen az egyházi elnökségre bizta a határozat mikénti keresztülvitelét. Amidőn Freyler Lajos ezt megtudta, levélben megköszönte a konvent megtisztelő bizalmát és arra kérte, hogy a küldöttségtől tekintsen el. Az ujból összeült konvent nagy sajnálattal értesült Freyler Lajosnak megmásithatlan lemondásáról s mielőtt a további lépéseket megtenné, a lelkészeket és tanitókat bizta meg, hogy alkalmas módon adják tudtára Freyler Lajosnak, hogy mennyire sajnálja mindenki távozását. Mult héten szerdáján tettek ezek eleget ezen kötelességüknek. Dr. Tirtsch Gergely vezetése mellett elment Balikó Lajos, Hammer Gyula, Marton Károly, Karner Frigyes és Bárez Kálmán a lekoszönt felügyelőhöz, ahol a küldöttség vezetője ugy az egyház, mint különösen az egyház munkásai nevében méltatta Freyler Lajos kiváló érdemeit a kőszegi evangélikus egyház megtartása körül és köszönetet mondott neki huszonkét éven át tartott egyházi munkásságáért. Freyler Lajos könnyekig meg volt hatva s bár fátyolozott hangon, de szivből jövő szavakkal köszönte meg azt a kedves, néki feledhetetlen kis ünneplést.

Rakosi Jenő emléktábla avalása Acsadon nemcsak Rákosi szülőföldjének ünnepe lesz, hanem a tudományos, közművelődési, irói és humanitárius testületek is gondoskodnak képviseletükről. Ujabban bejelentette csatlakozását Huszár Károly volt miniszterelnök és a Kisfaludy Társaság, melyet Szász Károly titkos tanácsos, a képviselőház volt elnöke fog képviselni. Az acsádi ünnepséget földesura, a hirneves Szegedy-család reprezentánsa, Szegedy Gina palotaholgy és férje, Pethő Ernő dr. egészségügyi főtanácsos, a szombathelyi kórház főorvosa rendezi. Vasvármegye nevében Tarányi Ferenc, Vas és Zala főispánja fogja méltatni, közvetetlenül az ünnep főszónoka, Apponyi Albert gróf után Rákosi Jenő munkásságát, Szombathely nevében pedig Kiskos István polgármester köszönti a város diszpolgárát, Rákosi Jenőt. A Tudományos Akademia üdvözletét Vojnovich Géza, az Otthonét Bónitz Ferenc min. tanácsos tolmácsolja, majd Márkus Miksa udvari tanácsos, a Magyarországi Ujságirók Egyesületének elnöke köszönti. A Dunántuli Közművelődési Egyesület, amely az emléktáblát állitotta, Fodor Oszkár dr. alelnok és Kuhárszky László főtitkárral képviselteti magát s jelen lesz a Petőfi Társaság képviseletében Lőrinczy György, a jeles poéta, ki a tábla értékes szövegét irta. Kőszegről az ünnepségre, mely vasárnap dél előtt 10 órakor kezdődik Jambrits Lajos polgármester és Kőszegi József képviselőtestületi tag mennek el. Ott lesz egyébként a vármegye tisztikara is Herbst Géza alispánnal az élén.

Lemondott az elnökségről. Freyler Lajos takarékpénztári igazgató, hosszu éveken át töltötte be a kőszegi tüzoltóegylet elnöki tisztét. Az egylet választmányához intézett levelében most meleg szavakkal bucsuzik az egyesülettől és megrongált egészségére való hivatkozással lemondott az elnöki tisztségről. A választmányi ülésen Marton Károly felügyelő-parancsnok méltatta a távozó elnök nagy érdemeit, mit jegyzőkönyvbe iktattak és egyben elhatározta a választmány, hogy Freyler Lajost diszelnöknek választja meg.

A Magyar Jövő országos ifjusági dalversenye. A magyar jövőnek, a magyar ifjuságnak nemes törekvései iránt érdeklődő közönséget bizonyára érdekelni fogja, ha néhány szóval megemlékszünk arról a nemes versenyről, melyet a Magyar Jövő páratlan áldozatkészséggel rendezett a magyar középiskolák számára. A budapesti Vigadó nagyterme pünkösdvasárnapján és hétfőjén látta falai között a legjobb magyar középiskolai énekkarokat. A nemes versenyen a leggyönyörübb magyar dalok ragadták el a hatalmas közönséget. Mindenki feszült érdeklődéssel várta, hogy a sok elsőrangu énekkar közül melyek nyerik el a fejedelmi jutalomdijakat. Városunkat nagy megtiszteltetés érte, mert a 8 dij közül főgimnáziumunk énekkara a kormányzóné őfőméltósága kezéből egy értékes ezüstserleget vett át. Őszinte gratulációnkat fejezzük ki dr. Szunyogk Xavér bencéstanárnak, ki fáradhatatlan türelmével gimnáziumunknak és városunknak ily dicsőséget szerzett. A nyert jutalomdij az Emerikánum könyvkereskedés kirakatában megtekinthető.

Kerületi közgyülés. A mult hét csütörtökén tartotta a dunántuli evangélikus egyházkerület Szombathelyen az elnökség által összehivott rendkivüli közgyülését, amelyen a kerületi felügyelőre való szavazást rendelték el és a pénzügyi helyzet szanálásával foglalkoztak. A kőszegi egyház részéről is elég számosan jelentek meg ezen a gyülésen.

Luteránus világkonferencia. A Németországban székelő általános Luteránus Konferencia az amerikai luteránus egyházakkal egyesülve Luteránus Világkonferenciát hivott össze ez évre Eisenachba. Ez a nagyfontosságu gyülés, melyen a földkerekség kilenczen millió luteránusa minden vidékről elküldi képviselőit, döntő jelentőségü lesz a luteránusok világszervezkedésére. A konferencia létrejöttében és szervezésében nagy része van Raffay Sándor dr. püspöknek, aki egy kis ország hatszázezernyi luteránusát képviselve, ebben a világmozgalomban olyan helyet tudott biztositani magának, hogy az egyik ünnepi istentiszteleten őt bizták meg az ünnepi szónoklat elmondásával. Ennek a megbizásnak nemzeti szempontból is nagy jelentősége van, mert a magyarság szellemi képviselőjét egyenlő rangba emeli a legnagyobb nemzetek szellemi vezéreivel.

Halálozás. Klinger Béláné nyugalmazott utbiztos özvegye hunyt el hétfőn 84 éves korában. Temetésén azon családok jelentek meg, akik a nagymüveltségü urinőt agg korában és hosszas betegségében látogatták és élete végső napjaiban szeretettel támogatták. Csekély kis hagyatékát azokra hagya, akik élete utolsó éveiben segélyezték és temetéséről gondoskodtak, de nem feledkezett meg arról sem, hogy ebből jótékony célra is maradjon.

Halálozás. Kováts Géza kőszegszerdahelyi kántortanitó e hó 25-én életének 61. évében elhunyt. Temetése tegnap délután ment végbe, melyen az összes szomszéd községek képviselve voltak.

Meghalt Brutscher József tüzrendészeti felügyelő, a szombathelyi tüzoltóság főparancsnoka. Utolsó kivánságához hiven a Magius-létrán szállitották ki koporsóját a temetőbe.

Esküvő. Schönwald Ferenc rohonci kereskedő és Deutsch Zsófi kőszegi lakos folyó hó 29-én d. u. ½1 órakor tartják esküvőjüket Kőszegen Deutsch Artur féle házban. (Minden külön értesités helyett.)

A kőszegi tüzoltóegylet öttagu küldöttséggel képviselteti magát a ludadi tüzoltózászlószentelésen, mely ma folyik le nagy ünnepség keretében.

A nyaralási akció teljes sikerünek igérkezik. A Somló tanár által festett 15 darab propaganda kép szétküldetett a nagyobb városokba és a helybeli érdekelteknek. A leánygimnáziumba már eddig is sokan jelentkeztek. Szép számban jelentettek be lakásokat, illetve szobákat Róth Jenő könyvkereskedőnél is, kinél ugyancsak sok az érdeklődő a szobák iránt.

Épitési engedélyek. A városi tanács és épitési bizottság kiadta az épitési engedélyt Wölfel Jenőnek emeletes házra előkerttel a Királyuton a régi ház helyén, továbbá Schreiner őrnagynak a gőzmalomtelek helyén egy villaépitésre. Az épitési munkálatok már folyamatban is vannak.

A városi fürdő munkálatait már megkezdették. A malomárok vize le van eresztve és előreláthatólag egy hetet vesz igénybe a fürdő medrének elkészitése. A munkálatoknál a katonaság is segédkezik.

Letrejött az egyezség a város és Mohrék között a járásbirósági telek, illetve a Mohr-féle ház ügyében, mely tudvalevőleg per alatt állott. Egyelőre a városi tanács állapitotta meg az egyezségi feltételeket, melyek csak akkor lesznek jogérvényesek, ha azokat a közgyülés és a miniszterium is jóváhagyja. Az előzetes egyezség szerint Mohrék visszakapják a házat, illetve telket, mi eladatik és a vételár egynegyede a várost illeti. Az igazságügyi kormány viszont belement abba, hogy a birósági épület a városmajor telkén épül föl és nem kivánja a Mohrket utcának, sőt ahhoz is hozzájárul, hogy a Sziklay-féle ház felől nyisson a város 7 méter széles utcát. Az ügy legközelebb közgyülés elé kerül.

A rokkantigénymegállapitó bizottság befejezte itteni munkáját és 118 rokkant, hadiözvegy és hadiárva igényeit tárgyalta le.

Táncmulatság. A czáki önk. tüzoltóegylet ma, vasárnap délután 3 órai kezdettel a czáki vadászlak melletti gesztenyésben táncmulatságot tart. Kedvezőtlen időjárás esetén a táncmulatság 31-én tartatik meg.

Kám, Mindszent és Csehi, Véged, Zalabér, Zalapéter, Szentgrótb, Zalalászló és Gyülevész, Kusztán, Alsókusztán, Zalagyörgyvár, Zalavár, Hidvég, Magyarcd, Kiskomárom, Komárváros és Galambok, Szentjakab, Récse, Sáncz, Nagykanizsat. Kőszeg, Szombathely, Rum, Szentgróth, Hidvég és Nagykanizsa mint főállomáshelyek vannak megjelölve. A kőszegi főállomáshelyre előirányoztak 95 ezer forintot és következő mellékhelyiségekből állott volna: felvétház, személyterem, csarnok, vizállomás, áruraktár, fűtőház, muhely, 2 forgókapu, 240 öl lécpalánk, 380 öl kerités, járda és kut. A kethelyi dombon keresztül 520 ölnyi hosszu alagutat épitettek volna. Levicki Antal mérnök e vasutvonalra összesen 12,764.690 forintot irányzott elő, de kijelentette, hogy ez előleges kiszámitásnál a Bécs—gloggnitzi pályán át használt egységárakat vette alapul, melyek a terepnehézségeknél fogva köztudomás szerint magasabbak. A társaság a két alternativ tervezetet tárgyalván, 1847. évi december hó 5-én tartott közgyülésében a Sopron—Kőszeg—Szombathely—Szentgróth—Nagykanizsa vonalat fogadta el — mint a memorandum mondja: a kivitelre a legalkalmasabbat.

(Folytatása következik.)

Értesítés. A vallas- és közoktatásügyi Miniszter az 15304—923. sz. rendeletével az állami polgári iskolákban az iskolai díjakat 450 koronával emelte; ugyanekkor a magántanulók vizsgadiját osztályonként 5600, összevont vizsgáknál 11200 koronában állapitotta meg. Az utóbbi összegekhez még 300 K kezelési díj is járul.

Próbavágatást rendezett a város elöljárósága a sertéshus és szalonnaárak ellenőrzése céljából. Az eredmény az, hogy a hus átlag 1850 korona, a szalonna 2200 korona. Ez tehát mintegy 20 százalékkal olcsóbb. A városi hatóság véleménye szerint ennyi haszon megilleti a husiparost. Legközelebb a marhahusárak ellenőrzésére lesz próbavágatás.

Mindazon közalkalmazottak és nyugdijasok, kik 1922/23. évi szénjárandóságukat nem kapták meg, szénutalványaikat készpénzmegtérítés kiutalása végett a m. kir. állampénztárba sürgősen szolgáltassák be.

A kőszegi sört, bár minősége kétségkivül jó, a rövid pár hét alatt felszökött tulmagas ára miatt tulajdonképpen boykottálni kellene. Az itteni sörárak sehogysem illenek össze a szombathelyi sörárakkal. Szombathelyen mérnek kőszegi és kőbányai sorokat és dacára a szállitási költségeknek, mégis 90 és 100 korona egy korsó és 60—70 korona egy pohár sör, itt Kőszegen, mert hátunk mögött a sorgyár, mely dijmentesen szállitja a sört a vendéglőkbe, 130 koronát kell fizetni egy félliter sörért, mely ár sehogysem áll arányban a borárakkal és a sörgyári árával. Mi tudjuk, hogy hol a bibi; nem egészen a sorgyárban, mint azt soknak bemagyarázzák!

A zsir- és husárak Szombathelyen mind járt pár száz koronával olcsóbbak, mint Kőszegen és a szombathelyi közönség, mint olvastuk, zugolódik — mit szóljunk akkor mi Kőszegiek? A zsir ott 3000, itt 3400 K, a szép szalonna ott 2400, itt 2800 K, a husról ne is beszéljünk. Mekkora különbséget csinál csekély 18 kilométer!

Ingatlanforgalom. Kecskés Anna eladta az alsóréten levő rétet 180.000 K-ért Witzmann János és nejének. Pintér Józsefné eladta a Vár körön levő 13. sz. házát (Corsó kávéház) 400 ezer K-ért (!) az „Americanum" irodalmi és nyomdai részvénytársaságnak. Brückler Mihály és neje eladták a Rostassen dülőben lévő szőlőt Fazekas Antal és nejének 300.000 K-ért.

Elveszett egy pénztárca Kőszegfalván az utcán. Tartalma némi készpénz és több okmány volt. A becsületes megtalálót arra kérik, hogy a pénztárcát a reánézve értéktelen okmányokkal adja le a kőszegfalvi birónál, a tárca pénztartalmat pedig tartsa meg jutalmul.

Sporthirek. Mult vasárnap a soproni főiskolások footballcsapata volt vendégszereplésen Kőszegen, eredmény 2:2 (1:1). A mérkőzés mindvégig izgalmas volt és mindkét csapat lelkesedéssel játszott. — Jövő szombaton kabaréval egybekötött színészmecs lesz d. u. 6 órai kezdettel, Bővebbet a napokban Róth Jenő kirakatában. — A KSE csapata ma Körmenden vendégszerepel.

A gőzgépkezelők és gőzkazánfűtők legközelebbi képesitő vizsgái f. évi junius 1-én fognak megtartatni Sopronban. A kellően felszerelt kérvények a ker. Iparfelügyelőséghez cimzendők.

Lopás. Még a mult év nyarán megejtett földmérések alkalmával elünt egy mérnöki eszköz Kispöse határában. Most megtalálták Szabó Ferenc kisposei lakosnál, kit lopásért feljelentettek a kőszegi járásbiróságnál.

Se pénz, se posztó, bucsuzik a segédszabó. A kőszegi helyőrség gazdasági hivatalában volt alkalmazva Varga József mint polgári szabó, kire hivatalos munkáján kivül még sok más magán munkát is biztak. Több öltözet ruhára való szövetet fogadott el magánfelektől, sőt pénzbeli előlegeket is kapott, azonban mire a ruhákat szállitani kellett volna, kisült, hogy a szöveteket részben eladta, részben elzálogositotta és a pénzeket saját céljaira elköltötte. A rendőrség több feljelentés után letartóztatta és csalás miatt feljelentette. A kár meghaladja a 85.000 koronát. A szövetek nagyrésze az orvgazdáknál megkerült.

Valódi étolaj kapható a „Hangya" mindkét üzletében.

Bőrtárcát lopott Hajós Ferenc velemi lakós Molnár Jenő velemi vendéglőjében borozó Bodorkós Simon cáki lakóstol. A tárca értéke 3800 K, a tartalma körülbelül 2000 K volt.

Gondatlan kerékparozás miatt feljelentették Rosner Mihály szombathelyi cipésztanoncot, aki a Rajnisch-utcában elgázolta Szovják Ödön ötéves fiucskát, ki lábán és kezén sulyosabb természetu zuzódásokat szenvedett.

Rendőri hirek. Három közismert urat feljelentettek a rendőrök meg nem engedett gyorshajtás miatt. Négy utlevélkihágás van vizsgálat alatt és egy botrányos verekedés. A rendőri büntető eljárás eredményét a jövő számban közöljük.

„Megtámadott forg. adóellenőr" cimmel hirt közölt a „K. és V." mult vasárnapi száma, melyben az áll, hogy a támadók a ker. soc. Munkásegyletből jöttek. Bár nem akarunk célzatosságot keresni a sorok között, mégis kijelentjük, hogy ezek a támadók nem a munkásegyletből jöttek ki. De ha ugy is lett volna, furcsán esnék, ha a munkásegylet felelős volna azért, ami az utcán történik. Tivornyázás, züllés, duhajkodás történik Kőszeg minden koresmájában, ezért csak nem felelős a ker. soc. Munkásegylet? Ennyit jóakarólag azoknak, akik meggondolatlanul támadnak.

Ker. soc. Munkásegylet vezetősége.

Anyakönyvi kivonat az elmult hetről. Születések: Kirchknopf Ede—Zelenka Irén: Emilia ág. ev., Heisz Lipót—Edler Mária: Mária ág. ev., Odonits István—Kovács Margit: István r. k., Hammer János—Kolarics Erzsébet: János r. k., Polgár János—Abért Mária: Etelka r. k. Házasságok: Dravarits József—Drescher Margit, Koroknai János—Rozner Franciska, Tompeck Ferenc—Rácz Katalin, Barabás István—Steier Gizella. Halálozások: Istenics Anna 2 éves, rángógorcs, özv. Rádl Pálné 85 éves, aggkór, Tomsics Mária 2 hónapos, hirtelen halál, Klinger Béláné 84 éves, végelgyengülés, Szabó Mária 3 éves agyhártyagyulladás, özv. Molnár Istvánné 85 éves, aggkór.

Megkezdték a tisztviselői létszámapasztást. A kultuszminiszterium megkezdte a tanügyi létszámcsökkentést. Mindenekelőtt meg fogják szüntetni azokat a gimnáziumokat, amelyeknek fenntartása elnéptelenedés, vagy egyéb körülmény folytán közoktatásügyi szempontból nem szükséges. A rendelet azonban meg fogja adni a lehetőséget arra, hogy ezeket a nagyobbfajta gimnáziumokat átszervezzék vagy kereskedelmi vagy mezőgazdasági szakiskolákká.

Összefoglaló tankönyv cimen hézagot pótló mü jelent meg a napokban a könyvpiacon, az országosan ismert Zsoldos Tanintézet kiadásában. Ezen ismerettár két kötetben felöleli mindazt a tananyagot, amit a középiskolák négy alsó osztályaiban tanitanak. Még sem hasonlitható a szokásos compendiumokhoz, mert nem kivonatszerüen adja elő a tudnivalókat, hanem egyszerü, könnyü nyelvezettel, elbeszélő módon vezeti olvasóját a különböző ismeretágakon keresztül. A mü megszerzése nemcsak magántanulókra nézve nélkülözhetetlen, hanem haszonnal forgathatja azt mindenki, aki önképzés utján akarja a középiskola négy osztályának ismereteit megszerezni, vagy régebben szerzett ismereteit áttekinthető formában akarja ébrentartani. Az Összefoglaló Tankönyv két kötetének ára 5000 K. Megrendelhető a Zsoldos Tanintézetnél, Budapest VII., Dohány-utca 84.

A Hangya ezuton közli a n. é. közönséggel, hogy teljesen légből kapott az a hir, hogy koresmát akar nyitni. Az ilyen hireket azok terjesztik, akik nagyon szivesen látnák, ha a Hangya kalandos vállalkozásba (mészárszék, koresma stb.) bocsátkoznék. A Hangya senki ellen sem alakult, hanem a közönség, elsősorban a tagok érdekeit szolgálja. A Hangya nem sétál, nem papol, nem kritizál, de nagyon jó, szorgalmas munkát végez.

A kőszegi „Hangya".

— **Próbálja meg Ön is** és meggyőződik róla, hogy FILIPP harisnyakötődéjében békebeli anyagból készült harisnyák, zoknik a legtartósabbak és ugyanazon szinü és minőségü pamutból bármikor megfejelhetők, Szombathely, Széll Kálmán-utca 6. — Ugyanott jumperek minden szinben 950 K-tól 1500 K-ig kaphatók.

Frissen csapolt barna malátasör kapható minden vasár és ünnepnap. Mayer János vendéglőjében.

Szenzáció! Ez a szó az egyetlen, amely megilleti Incze Sándor hetilapjának, a Színházi Életnek ma megjelent legujabb számát. A 100 oldalas Szinházi Életbe Móricz Zsigmond, Kosztolányi Dezső, Szenes Béla, Szomaházy István, Lakatos László, Kalmán Jenő irtak cikkeket, Harsányi Zsolt regényt és Fazekas Imre szindarabot. Három premierről: A szép asszony kocsisáról, a Házáról és Házáról és az Üldöző pénzről, közöl pompásabbnál pompásabb képeket, a sport és tőzsderovata pedig külön szenzáció. A 100 oldalas Szinházi Élet ára 200 K. Kiadóhivatal Budapest Erzsébet-körut 29.

SZINHÁZ.

Hollandi menyecske. A mult hét közepén ismertük meg Kalmán Imre két év előtti operett-slágerét. Végtelen változatos, ötletes, a szokott sablontól eltérő librettó (Kálmán daraboknál hagyományos szokás!) párosul a zeneszerzői zsenialitással. Pompásan sikerült, fülbemászó melódiák, nagyszerü ritmikus tánczámok, pattogó, ötletes duettek, licitálnak egymásra. Szinészeink méltóan igyekeztek az értékes keretbe beilleszkedni. Szigethy Irén primadonnai kvalitásai uj szinben, a finom halkságokban és árnyalatokban düskáltak. Nehéz szerep, mert nem lármás, operett hatásokra épitett. De a művésznő, egyénisége feláldozása árán is, itt is messze kivált és vezetett. A teljesen ellentétes hatásokat, a jókedvü karrikirozó bolondozásokat képviseli a másik női szerep, mely Szigethy Ilonka kezében minden mértékben sikerült. Szabó Ernő ennyire diszkrét s mindamellett rokonszenves még sohasem volt. Ellenállhatatlanul vitt a jóleső derü gondatlan terségeire. Vendégként lépett fel s nagyszerüen kisegitett és kiegészitett, különösen ujszerü tánczámaikat illetőleg — Horváth Laci, az államminiszter kitünően karrikirozott szerepében. Gáspár Béla hódító, elegáns herceg, akinek elhiszszük, hogy érdemes érte ennyi kalandon, bonyodalmon átmenni. Noszlopy elegáns megjelenése mindig kifogástalan.

Az „Ezüst király" reprizéről is csak a legteljesebb elismerés hangján szólhatunk. Szigethy Irén itteni teljesitménye is grandiozus. Minden mozdulatán, szaván, a legparányibb szemrebbenés is látszik és érzik az öntudatos, fölényes „mit—miért". Legnagyobb szinpadoknak is diszére váló Xénia nagyhercegnő volt. A virágárusleány szerepében a pöttöm kis szubrettünk, Münnich Baby értékes tehetsége, haja, kellő mértékü naivitása hatott jólesőleg. Szabó Ernő ötlete, humora ujra csak gazdagitotta siker-sorozatát egy nagyszerüen bevált figurával. Gáspár Béla különösen a III. felvonásbeli magyar notáival markolt mélyebben szokott rajongóinak a szivébe. Ha helyünk és időnk engedné, külön hasábon kellene szólani Bárdossy Pál szobrászvésőre megérett magyar alakjáról. Mesterkéletlen, jóizü, önkéntfolyó minden mozdulata, szava gesztusa. Kár, hogy népszinművekben nem gyönyörködhetünk ebben a nekünk oly ritka s éppen ezért is értékes alakitásokban. A Miklós-pár derült adó két figurát hozott; Turay markáns szava mindig jólesik a könnyebb tajsulyu darabokban is. Rendezés, zene, biztos kezekben nyugodott.

Trilby. A Vigszinháznak még most is müsoron levő hatborzongató hatásokra vadászó hires vagy inkább hirhedt, dramafeléjét láttuk viszont a mult hét első parlandó estélyén. A hipnózis mindig érdekes és az átlagosok számára titokzatosnak látszó problémáját használja fel és nyügözi le vele a néző idegeit négy felvonáson keresztül, fokozódó, hatásos fogásokkal. Az előadás — némi kis zökkenők joakaratu mellőzésével megfelelő. A cimszereplő Salgó Ilona gondosan átstudirozta szerepe minden részletét. Különösen a III. IV. felv. beli érzelmesebb részek sikerültek. Az I. felv. beli pajkosabb jelenések kevésbbé quadrálnak egyéniségével, de ezen a résen is igyekezett megfelelő stilszáltsággal átjutni. Az est szenzációja természetesen a „Svengali" játszó Turay Antal volt. Hihetetlen elemi intuicióval, mely már — különösen a III. felv.-ban — a pszichológiai átélések terségén mozgott, — játszotta szerepének minden aprólékos részét. A végső felvonásban frappánsan beállitott képjelenete verejtéket csalt ki sokak arcára. Egyébként minden ki a helyén volt, Deákné Jolánnal, Bárdossyval, Noszlopyval Gaspárral stb. az élén. Szabó Ernő más mezőkön haladó nagyszerü képességeivel nem szabad visszaélni. „Gecco" szerepe annyira erős, drámai, hogy a Vigszinházban pl. annak idején Beregi Oszkár játszta. Itt is találhattak volna reá mást.

Hat hetet töltöttek már el Bárdossyék soha nem lanyhuló érdeklődés mellett. Régen szerettek és kedveltek annyira szinjátszó társaságot Kőszegen, ebben a másküllönben eléggé kritikus városban. Ezt a figyelmet akarja a direktor és nagyszerü rendezője viszonozni, amikor a hátralevő időkre változatosabb programmot igérnek és váltanak valóra. Jövő héten mutatkozik be két szerepben is, Matolcsy az uj bariton-énekes, kit, most szerződtettek a békescsabai szinháztól, az eltávozott Fekete László helyébe. Nagyszerü hir előzte meg, érdeklődéssel várjuk debütjét. Feleségében pedig kitünő komikával gyarapodik a társulat. A „Bajadér" szezon-sláger előmunkálatai is megkezdődtek. Rendező, direktor, karmester, főszereplők lázasan készülnek, sőt a direktor még uj diszleteket is igért. Reméljük, hogy az uj diszletek mellé redukált felvonásközöket is kapunk!

Heti müsor:

Vasárnap délután „Falurossza", népszinmü.
„ este „Ezüst király", operette.
Hétfőn: „Gróf Rinaldó", operette.
Kedden: „A jó fiu", vigjáték
Szerdán: „Dedé", operette
Csütörtökön: délután „Hazudik a muzsikaszó" operette.
„ este „Cigánygrófne", operette.
Pénteken: „Obsitos", operett.
Szombaton: „Kuruzsló", szinmü.

Egy jó házból való fiu
ANONCNAK
(lehetőleg középiskolával)
AZONNAL FELVÉTETIK
e lap nyomdájában. O O O

Budapesti valuta-árfolyamok:

Budapest 10½.

Font Sterling	24.150 K,	Dollár	5230 K
Schw. frank	950 „	Francia frank	350 „
Lira	225 „	Sokol	150 „
Dinár	55 „	Lei	29·50
100 osztrák K	10 „	100 Márka	7·30

Hivatalos gabonaárak: dunántuli buza 26.000—200 K. Rozs 18.000 K. Takarmányárpa 15.000 K. Sörárpa 16.000 K. Zab 18.500 K. Kukorica 16.500 K. Korpa 7000 K. — A gabonaárak Budapestre szállitva értendők.

A arany 20 koronás 27.000 papirkoronát ér. A nemesfémpiacon a forgalom, mivel ugy ezüst-, mint aranypénz csak kis mennyiségben kerül, igen minimális, ezzel kapcsolatban azonban az áremelkedés folytatódik, de még a drágább árak mellett is csak elvétve lehet árukhoz jutni. Az ezüst egykoronás 520, kétkoronás 1040, a forintos 1370 ötkoronás 2600, az arany 10 koronást 13.500, a 20 koronást 27.000 koronával jegyzik.

Értesités.

Azon közalkalmazottak és vasutasok, akik májusi élelmiszereiket, pótlisztjüket még nem vitték el, május hó 29 éig feltétlenül vegyék ki, mert azontul e hónapban már nem kaphatják meg. Férfi cipő még nincs, női cipők csak 35, 36 és 37 számu van egynéhány pár.

Köztisztviselők fogyasztási, termelő és értékesitő szövetkezet kőszegi elosztója.

Árverés.

F. hó 27 én d. u. 2 órakor 3 hold lucerna és réti fü lábon a legtöbbet igérőnek Kőszegen Várkör 44 szám alatt eladatik.

Fűtermés eladó

lábon a Schneiderberg dülőben 500 négyszögölön. Bővebbet Dr. SZOVJÁK nál.

Mühelymegnyitás.

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség tudomására adni, hogy a Gyöngyös-utcában volt „Wiedeman és Csánits"-féle társas üzletből megváltam és saját nevem alatti

épület- és gép-

lakatosműhelyemet

Király-ut 16. számu házban (Koller kovács mellett) megnyitottam, hol minden a szakmámba vágó munkát és javitást a legjutányosabb áron elvállalok.

Vállalatom szives támogatását kéri kiváló tisztelettel

Csánits József
lakatosmester.

Ugyanitt egy tanonc is felvétetik.

Pajta anyaga,

egészséges tetőszék, téglafal és cserépzsindely (körülbelül 7000 drb.) Kőszegen Külső-körut 4 szám alatt (a Szent János hiddal szemben) **junius hó 3 án d. u. 3 órakor a helyszinen** árverésen el lesz adatva. A lebontást a vevő tartozik eszközölni.

Dr. Szovjak Hugo.

Sörkert-megnyitás!

Ma vasárnap a Sörkert helyiségében

kertmegnyitást

tartunk, melyre a n. é. közönséget ezennel tisztelettel meghivjuk. Ez alkalommal **Árvai Tigris János** zenekara fog hangversenyezni.

Kitünő italok és ételekről gondoskodnak

a tulajdonosok.

ÜZLETMEGNYITÁS. A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesitő Szövetkezete Kőszegen, Király-ut 4 sz a. (Czeke-ház) fiókot nyitott, ahol mindenkor a legelső minőségü

fűszer- és csemegeáruk

kaphatók. **Az üzletben mindenki vásárolhat.**

110 koronáért

kapni egy korsó 14 fokos **sört** és 70 K.-ért egy pohárral

Schermann István és Perkovits J. vendéglőjében.

Alulirt a felső nemezgyár melletti réten

ez évi fütermését

csütörtökön, Urnapján d. u. 3 órakor — kedvezőtlen idő esetén a rákövetkező vasárnap d. u. 3 órakor — a helyszinen onkéntes árverés utján eladom.

Özv. Laasz Józsefné
Király-ut 48.

Barnaszenet olcsón

csak Csizmazia József köszegvidéki szénbányáiból szerezhet be.

Fali tégla

hornyolt és sima cserép ismét kapható.

Czeke József és Társa
gőztéglagyára Kőszeg.

Ha a **lakását** vagy **butorozott szobáját a nyári szezonra** ki akarja adni, jelentse be

TREMMEL KÁROLY

lakásközvetitő irodájában Várkör 31 sz. alatt.

Nem fizet érte semmit!

Ajánlok legolcsóbb napi árban garantált

I-a MOTORBENZINT

junius hó közepén történő szállitásra **a mai ár fix lekötése mellett.** Fizetési feltétel megállapitása végett **személyes** látogatást kérek.

WEINER SAMU Szombathely.

I-a bükhasáb tüzifára

előjegyzéseket elfogad
Deutsch Béla
fakereskedő Kőszeg.

Kovácsszén **faszén** **mész** **cement** — **fazsindely** **épületfa** **és deszkát** irányáron szállit

FRANKL LAJOS

épitési és tüzelőanyag kereskedő KŐSZEG.

Értesités.

A n. é. közönség szives tudomására adom, hogy az eddigi „Wiedeman és Csánits" cég alatt vezetett lakatosműhely kötelékéből kiváltam és saját

lakatosműhelyemet

Király-ut 20 szám alatt (volt Mikács-féle ház) megnyitottam, hol mindennemü a szakmámba vágó munkákat és javitásokat valamint favágást vill. körfürésszel elvállalok.

Az előbbi cég neve alatt semmiért sem vállalok felelőséget.

A n. é. közönség további pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Wiedeman Ferenc
lakatosmester.

MŰHELY-MEGNYITÁS.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Kőszegen Kossuth Lajos utca 9 szám alatt (Perkovits mészáros mellett)

MECHANIKUS-MŰHELYT

nyitottam, hol mindennemü varrógépek, kerékpárok és más e szakmába vágó munkákat és javitásokat elvállalok.

Lepold Géza
mechanikus.

ZSOLDOS TANINTÉZET

a legjobban készit elő magánvizsgákra.

ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV

a középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben. Megrendelhető Budapest, VII. kerület Dohány-utca 34 szám.

RÓNAI FRIGYES ujságelárusitási üzletében a következő lapok kaphatók:

Uj Nemzedék, Szózat, Vasvármegye, Pesti Hirlap, 8 Órai Ujság, Az Ujság, Az Est, Magyarország, Pesti Napló, Pesti Tőzsde, Budapesti Hirlap, Hir, Pester Lloyd, Neues Pester Journal, Günser Zeitung, Kőszeg és Vidéke, Sopronvármegye, Sportlap.

ABADIE

valódi francia szivarka-papir

KOLLARIT BŐRLEMEZ

GAZDASÁGI ÉPÜLETEK, GYÁRAK, MALMOK BEFEDÉSÉRE ÉS RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE A LEGALKALMASABB

Kapható: **Kirchknopf Mihály** vaskereskedésében.

Csak az a valódi Kollarit bőrlemez, melynek vékonyi ezen cimkéi vannak ellátva. — Utánzatot ne fogadjon el.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen.